

KATOLIŠKI MISIJSKI

LAS MISIONES CATOLICAS

FEBRERO

1975

FEBRUAR

AÑO SANTO Y MISIONES

EL PROBLEMA DE LAS MISIONES EN LA PERSPECTIVA DEL AÑO SANTO

Las Obras Misionales Pontificias, eficaz instrumento de ayuda para la evangelización

(Continuación.)

A disposición inmediata del Vicario de Cristo y, con él, del Colegio Episcopal, constituyen estas Obras el principal y más eficaz instrumento para educar a todo el pueblo de Dios en el auténtico espíritu universalista y misionero; para promover las vocaciones misioneras, en su pluriforme variedad, —no olvidemos que una de estas Obras, la Unión Misional, ha hecho de esta finalidad la principal razón práctica de su existencia—; y para fomentar de manera permanente la caridad en su doble aspecto espiritual y material, con el signo siempre de la más plena catolicidad.

Nos deseamos vivamente, como lo hicieron reiteradamente nuestros venerados predecesores, que estas Obras se establezcan, se consoliden y florezcan, no sólo en las Iglesias de antigua cristiandad, sino también en las jóvenes Iglesias, aun en las más recientes, como claro signo de la comunión eclesial y del universalismo misionero connatural a todas ellas.

A los dirigentes y cooperadores de dichas obras, esparcidos por todo el mundo queremos repetir las palabras que pronunciamos hace poco en la reunión de sus Consejos Superiores Generales celebrada en Roma: „A vosotros... incumbe la responsabilidad y el honor de mantener siempre vigilante esta conciencia en vuestros países y de infundir incansablemente en todos los sectores de la opinión pública y de manera especial en las parroquias y en las organizaciones católicas, aquel *sensus Ecclesiae*, aquel sentido eclesial que es el único que puede conservarlas inmunes de todo particularismo y alimentar constantemente la llama de la generosidad consciente y gozosa que con gesto de noble apertura abraza a todas las misiones llevando en el corazón sus problemas confiados a la buena voluntad, al celo, al espíritu de iniciativa de los hijos de la Iglesia" (17 de mayo de 1974).

Queremos terminar nuestro Mensaje misionero repitiendo la oración que leemos en la liturgia de la festividad del Patrono de las Misiones, San Francisco Javier: „Haz, Señor, que tu Iglesia encuentre su gozo en la evangelización de todos los pueblos". En el nombre del Señor, os auguramos, a cuantos trabajáis con verdadero celo por las misiones y os aprestáis a celebrar la próxima Jornada Misionera, una alegría profunda, que el mundo no puede dar: la de haber encontrado el verdadero sentido a vuestra vida, participando con Cristo en la realización del plan divino de la salvación universal".

Vaticano, solemnidad de los Apóstoles Pedro y Pablo, 29 de junio de 1974, año XII de nuestro pontificado.

PAULUS P. P. VI.

Slika na naslovni strani: pogled na oltar v cerkvi Marije Kraljice v Baragovem misijonišću med sveto mašo pred misijonsko veletombolo 5. I. 1975. Slikal iz prijaznosti Marijan Šušteršič.

ČRNI KRISTUS

Predsednik Združenih držav Gerald Ford je izjavil: Združene države morajo voditi svet! Morda je misel bolje izražena, če besedo voditi zamenjamo z besedo vladati. Še v Ameriki je ta stavek doživel različne odgovore. Lahko si mislimo, kako ga bodo sprejeli prebujajoči se narodi v Aziji in Afriki.

Dominiranje belcev gre h koncu. Fordova izjava prav nič ne spada v naš čas. Tega se morda najbolj zaveda Cerkev, ki na svojih sinodah vse od koncila sem prihaja do zavesti, da je Kristus za vse narode in da nobeni rasi ni dal pravice, da s krščanstvom vlada nad drugimi rasami.

V Južni Afriki, kjer peščica belih vlada nad domačimi črnici, se počasi razvija cela teologija o Kristusu, ki odrešuje in osvobaja človeka v naravnem in nadnaravnem pogledu.

Akademiki, ki študirajo v Združenih državah, so prisluhnili oznanilu črncev v Ameriki, zlasti gibanju Black Power (Črna moč). V Afriko so se vrnili z idejami o belem in črnem Kristusu.

„Naši ljudje pred tako podobo ne bodo mogli moliti. Zanje je Kristus belec,“ je rekel bogoslovec v Tanzaniji. In teološki profesor Simon Maimela v Južni Afriki je podal tole diagnozo: „Kristus je bil predolgo slikan kot belec. V očeh belih ljudi je vladar in tako vladajo belci z belim Kristusom svetu.“ To vladanje belih je treba streti; to ni le klic Afrike, je klic vseh ras. Enakost, ne nadvlada. Nasprotje Fordove izjave.

Maimela ne oznanja revolucije, pač pa dolgo pot osvobajanja. Prva stopnja je, da se črnici zavedejo svojega dostojanstva, svoje vrednosti. Brez te „črnske zavesti“ ne gre.

Pa tudi brez Boga ne gre. In črni imajo do tega Boga vprašanja: „Kaj pravi Bog, ko beli policisti mučijo črnca? Kaj pravi k revščini? Kaj pravi k temu, da množice ljudi živijo ločene od družin in po delavskih taboriščih?“ Črni bi radi vedeli, kaj pravi Bog k njihovemu trpljenju, ponižanju in preziranju.

Bog je odgovoril po Jezusu Kristusu. On se zavzema za uboge in prezirane in ponižane. Kristus živi s svojimi ljudmi, ko so od belih preganjani in izžemani. Zato je Kristus eden izmed njih, je črn. Prišel je, da jih reši: suženjstva greha in suženjstva belih.

Zdaj je čas, da se črnici pridružijo Jezusu Kristusu in njegovemu boju za uboge. Tako piše teolog Ernest Baartman. Zdaj je čas dopolnjevanja trpljenja Kristusovo in potem pride očiščenje in osvobojenje.

Spričo tega je Fordova izjava preteklost. Gremo v nove čase in sicer hitro. Da bi nove čase pravočasno razumeli katoličani!

F. S.

NASTAJA TRETJA CERKEV ALI JUŽNA CERKEV

Danes vse govori o tretjem svetu. Že prihaja čas, ko je treba priznati tudi tretjo Cerkev ali Južno Cerkev.

Prva je zaživela Vzhodna Cerkev. Ta je po večini danes molčeča.

Potem je šlo krščanstvo na Zahod. In razvila se je mogočna misijonarska Zahodna Cerkev, evroameriška Cerkev.

Do danes je bila zahodna Cerkev vodilna in v preteklih stoletjih si je zaslužila priznanje, da je evangelij ponesla po vsem svetu. In njena je zasluga, da danes na južni polobli nastaja Cerkev, ki bi jo lahko imenovali tretjo ali južno Cerkev. Ta namreč ima bodočnost.

Evropa in Severna Amerika gresta v zastoj. Naravni prirastek imata najmanjši in tudi Cerkev ima najmanjši letni prirastek. Od leta 1930 do leta 1965 je število svetovnega prebivalstva naraslo za 58 %. Najmanjši procent ima Evropa (25 %). Potem sledi Azija (63 %), Afrika 89 %) in na vrhu je Južna Amerika 125 %). Po računu futurologov bo imela Južna Amerika leta 2.000 638 milijonov prebivalcev.

Isto je s premikom kristjanov ali posebej katoličanov.

Če vzamemo leto 1900 in leto 2000, je slika tale.

Severna polobla: Evropa in Amerika sta imeli leta 1900 vsega 392 milijonov kristjanov, povedano v procentih 85 % vseh kristjanov.

Leta 2000 bo tam 796 milijonov kristjanov, to pomeni 42 % vseh kristjanov.

Seveda se te napovedi opirajo na predvidevanje, da bo svetovni razvoj šel to pot, kot gre zadnja desetletja.

Obratno pa je na južni polobli porast kristjanov velik.

Leta 1900 je bilo v Aziji, Afriki in Južni Ameriki 67 milijonov kristjanov. To pomeni le 15 % vseh kristjanov na svetu.

Po sedanjem razvoju pa je treba predvidevati, da bo leta 2000 na Južni polobli 1.118 milijonov kristjanov, torej 58 %. Torej se bo težišče krščanskega življenja pomaknilo na jug.

Nas zanima predvsem, kako je s katoliško Cerkvijo. Tu je razlika še večja.

Zaradi Južne Amerike, ki je po statistiki katoliška, je bila katoliška Cerkev že leta 1960 nekako razdeljena na polovico. Evropa in Severna Amerika sta imeli 51,5 % vseh katoličanov. Južna Amerika in misijonske dežele skupaj pa 48,5 % katoličanov.

Zaradi hitrega naravnega porasta v Južni Ameriki in zaradi hitrega porasta katoličanov zlasti v Afriki bo leta 2000 razdelitev taka: Evroameriška Cerkev (severna polobla) 30 % vseh katoličanov. In misijske dežele z Južno Ameriko vred 70 % vseh katoličanov.

Ker večino misijskih dežel z Južno Ameriko vred štejemo v „Tretji svet“, je misiolog Walbert Bühlmann, kapucin, kratkomalo to južno Cerkev poimenoval kot „Tretjo Cerkev“.

S tem seveda ni dan nikakršen poudarek manjvrednosti, ampak le stvarna ugotovitev, da se življenje sveta premika iz kontinenta na kontinent in tako tudi življenje Cerkve.

Če imamo samo to dejstvo pred očmi, da stopajo v zgodovino človeštva misijski narodi, vzemimo samo tri velike kolose: Kitajsko, Indijo in Afriko, potem je naravno, da bodo stopili tudi v življenje Cerkve. Trenutno zlasti Afrika. Njena bodočnost se oblikuje zdaj, čeprav v velikih stiskah in notranjem presnavljanju. Saj se je komaj izvila iz oblasti kolonialne politike Evrope. Morda bo še preteklo dosti krvi, a Cerkev je že navzoča, ne pa dograjena. In njen porast je silen. Leta 1900 je imela Afrika samo en milijon katoličanov. Za leto 2000 jih je treba pričakovati 175 milijonov. In če bo akumensko gibanje počasi začelo roditi sadove in privedlo do zedinjenja, je treba upoštevati še celotno krščansko navzočnost v Afriki. Leta 1900 je bilo vseh kristjanov 4 milijone. V glavnem so vzhodni kristjani na severu Afrike. Za leto 2000 napovedujejo za celotno Afriko 351 milijonov kristjanov.

Zato ima prav danes evroameriška Cerkev veliko poslanstvo. Vzhodna Cerkev se je zaprla vase. Pravoslavje ni bilo skoraj nič misijonarsko. Pač pa je zahodna ali latinska Cerkev v času odkritja novih dežel in vse do danes čutila v sebi misijsko poslanstvo. Njena zasluga je, da je seme „tretje“ Cerkve vzkliklo. In njena pomoč je še danes potrebna. Toda drugače kot nekdaj.

Gotovo še drži, da je poslanstvo striktno misijskega dela v tem, da se vsadi in zakorenini Cerkev v narodih, kjer je ni. A to zakoreninjenje zdaj evroameriška Cerkev ne more ustvariti več tako kot pred sto leti. „Tretji svet“ hoče v vsem živeti svoje lastno življenje. Ne prenese več paternalizma. Pač pa potrebuje bratsko pomoč.

Zato današnji misijonarji razumejo svojo vlogo. Hitro morajo prihajati na pomoč na jug, da se ta v bodočnosti vodilna Cerkev res čim lepše zgradi. Že v tej miselnosti je veliko nesebičnosti: rast bodoče tretje Cerkve pomeni umik druge in še bolj prve. Sodobni misijonar je služabnik mladih cerkva. To je drug dokaz nesebičnosti, ker noče voditi, formirati po svojih idejah, ampak prihaja pomagat oblikovati novo Cerkev po njihovih: afrikanskih, kitajskih, indijskih, japonskih idejah. Ta duh začenja prevevati vso Cerkev. Zato resnično prihaja nova misijonarska doba.

Gotovo napravljamo pogosto napake. Velikokrat obsojamo stare misijonarje, da niso delali prav. Prihajali so v kolonialni dobi. Bili so

otroci svojega časa. Sodobni misijonar prihaja v čisto drugo situacijo. Njegov položaj je nemogoč, če ostaja na pozicijah devetnajstega stoletja.

Ima pa Cerkev krasno ugodnost. Večina teh dežel je revnih, saj sta si revščina in Tretji svet soznačena pojma. In Kristus je prišel med reveže. „Oznanja se evangelij ubogim“, to je bila legitimacija Kristusova, ko je hotel ugotoviti njegovo identiteto Janez Krstnik.

Sijajno poslanstvo, ki bo Cerkev obogatilo. Lepo je rekla Mati Terezija ob priliki, ko je dobila Nehrujevo nagrado: „Največji dar, ki sem ga prejela, je spoznanje ubogih in njihovega bogstva. Čudoviti ljudje so!“ Nič čudnega, da je ravno Mati Terezija postala prototip novodobnega misijonarja. Gotovo nima vsak njene karizme, ne vsak njene sposobnosti. A ideal bi bil, da bi vso misijonsko armado prevzel ta njen duh, ki je duh modernega misijonarja.

Zdaj se pričinja dogajati v velikem, kar je napovedoval Pij XI., misijonski papež. Njegovo mnenje je bilo, da je za vsako župnijsko misijonsko delo vir prenove. Njegovo prepričanje je bilo, da je za vsako redovno družbo, ki propada, misijonsko delo garancija novega življenja.

Z gradnjo „Tretje Cerkve“ se bo prenovila tudi „druga“. Ko Evropa in Amerika pomagata, da se dogradi in utrdi mlada misijonska Cerkev, Cerkev na Jugu, bo s tem dosegla, da bo sama šla v globino in prenovila svoje življenje. Morda tu tiči misel za prenavo Južne Amerike. Če jo uvrščajo med misijonski svet, ker je pač še vedno potrebna opore od zunaj, ji morda hromijo elan, da bi šla v svojo lastno prenavo. Ali ni tudi za vsako mlado Cerkev, posebej pa za Južno Ameriko misijonsko poslanstvo vir moči?

Minil je čas, ko smo katoličani misijone vzeli kot nekake otroške vrtce, kjer naj se vzgajajo pod našim varstvom in vodstvom (evroameriškim namreč) novi katoličani. Zadnja sinoda je lahko celo skeptikom odprla oči. Škofje iz misijonskih dežel sicer prosijo pomoči, zlasti misijonarjev, ne toliko denarne, a istočasno jasno povedo, da hočejo dati mladi Cerkvi njeno avtentičnost. Za to pa so potrebni predvsem domačini. Zato naj oni vodijo. V veliki odpovedi in nesebičnosti pa naj jim pomagajo čim številnejši misijonarji iz Evrope in Amerike,

Še eno pripombo. Na Zapadu nastaja nov problem: stari ljudje. Procent mladine je vedno manjši, vedno večji pa je procent starih ljudi.

V misijonskih deželah pa je dve tretjini vsega prebivalstva v starosti manj kot 25 let. Torej je to svet mladine in svet bodočnosti. In v ta svet mora stopiti in v tem svetu v vsej polnosti zaživeti Cerkev. To je današnje naše poslanstvo, saj ne gre za Evropo, ne gre za Severno Ameriko, gre za Kristusovo Cerkev. Živeti mora tam, kjer žive ljudje. In bodočnost človeštva je na južni polobli. Torej tudi bodočnost Cerkve.

Danes je naš čas. Čas intenzivnega misijonskega dela. Če pa „znamenja časa“ razumeli ne bomo, nas bo čas prehitel in bo Cerkev obubožala na Severu in na Jugu.

F. S.

300 LETNICA V BANGKOKU

Poroča jubilatka s. KSAVERIJA PIRC O.S.U.

2. decembra 1974 smo imeli katoličani v Bangkoku lepo slavlje: 300-letnico prve katoliške cerkvice v Bangkoku. V. 17. stoletju je bilo na Tajskem večje število Portugalcev. Nekateri so se pečali s trgovino, drugi so bili v državnih službah, zlasti vojaških. Kralj Narai je zelo cenil njih vojaško sposobnost v tistih časih neprestanih vojsk z Burmo. Rade volje jim je dovolil sezidati cerkvico v čast Brezmadežnemu spočetju Device Marije. Ta je bila središče katoliškega življenja v Bangkoku. Na pokopališču vidimo nagrobne spomenike z letnicami 1720 - 30.

Pred 100 leti so poleg te skromne cerkvice sezidali mnogo večjo z nerazmeroma velikim zvonikom. Tudi ta je posvečena Brezmadežni, ki se je tedaj že sama javila kot taka Bernardki v Lurdu. Staro cerkvico pa je razjedal zob časa. Letos so jo zelo lepo obnovili. Na slavlje 300-letnice je prišel sam kralj Pumipol s kraljico Sirikit in hčerko, princezinjo Srisun-thorn. Pobožno je poslušal molitve in blagoslove in lepo liturgično petje. Po slovesnosti se je kraljeva družina pred cerkvijo prijazno razgovarjala z mnogoštevilnimi duhovniki, redovnicami in drugim ljudstvom.

IN KONCERT NA DVORU

Nekaj dni zatem pa nas je presenetilo kraljevo povabilo na koncert v Dusit palačo. Povabilo je poslal nadškofu Mičaju rekoč: Katoličani ste me že tolikokrat povabili na svoje slavlje, to pot pa vas povabim tudi jaz v kraljevo palačo na koncert kraljeve družine. Igrala vam bo moja hčerka, princezinja Chulaporn. Prosim, obvestite vse duhovnike in redovnice Bangkoka in tudi nekatere odlične lajke.

14. decembra ob osmih zvečer smo se zbrali v Dusit palači. Že prej so nam poslali vstopnice, tako da je vsakdo vedel za svoj prostor. Krasna dvorana je bila napolnjena z belimi koprenami 250 redovnic. Kraljica Sirikit s prestolonaslednikom in princezinjo Srisunthorn je imela svoj prostor na galeriji. Ob njej na vsaki strani je bila vrsta redovnic in za nami vrsta škofov in duhovnikov.

17 letna princezinja Chulaporn je res krasno igrala. Najprej Haydnov Concerto v C duru s spremljevanjem orkestra mornarice, nato pa več solo točk Chopin-a in drugih skladateljev – vse po spominu. Nato je bila zakuska za vse goste in prav domače prijetno kramljanje s kraljevo družino.

Kraljeva naklonjenost kristjanom je velikega ekumenskega pomena. Kraljevi ukrepi dajejo smernice vsemu narodu.

300 letnica prve cerkve v Bangkoku:
 Levo, sedanja cerkev Brezmadežne
 zraven stare, ki jo vidimo spodaj,
 prenovljeno in slavnostno okrašeno.

— **H koncertu na kraljevem dvoru:**
 Siamski kralj Pumipol v razgovoru
 z nadškofom Mičajem. Na levi za-
 daj kraljica Sirihit s princeso Sri-
 sunthomo. — Spodaj: Msgr. Moretti,
 apostolski nuncij, Slovenec po ma-
 teri, se razgovarja s kraljico Sirikit
 in s princeso. — Slike je poslala s.
 Ksaverija Pirc OSU.

O MALGAŠKEM MISIJONU

GAJŠEK ROK CM, MADAGASKAR

MADAGASKAR je mnogim že precej znan. Še posebno je mnogim znano misijonsko področje, kjer delujejo rojaki iz domovine in Argentine. Kljub temu morda ne bo odveč, če vam ga znova predstavim.

Naše misijonsko področje zavzema južni del farafanganske škofije. To je približno polovico njenega teritorija, kar bi v domačih razmerah predstavljalo polovico Slovenije. Naš delokrog se tako razprostira v dolžini 150 km ob obali indijskega oceana južno od centra naše škofije, se pravi, Farafangane. V notranjost dežele pa sega približno 80-90 km. Obalni predel je nizek, samo nekaj metrov nadmorske višine, v glavnem brez gozdov in obrasel s travo. To je neke vrste stepa, ki je posebno bujna v deževni dobi. Čimbolj pa se človek pomika v notranjost dežele, tembolj se svet dviguje, najprej polagoma, nato so pa tudi nagli in strmi vzponi. V višjih legah je tudi vedno več gozdov, izredno lepih in bujnih. Ti gozdovi nam potrjujejo, da se še nahajamo v tropskem pasu. Misijonska postojanka Ranomena, ki je od obale oddaljena okrog 40 km, je bila do nedavnega obdana s prelepimi gozdovi. Zadnje čase pa so se ti gozdovi spremenili v goličave. Ljudje jih namreč sekajo in požigajo, da potem lahko sejejo riž. Ne zavedajo pa se, kako veliko bogastvo dežele s tem uničujejo. Oblast je zadnje čase postala glede tega zelo stroga. To je tudi razumljivo. Toda ljudi je težko prepričati o teh stvareh.

Če pogledamo najprej gospodarsko stanje tega celotnega področja, bi bilo morda vredno omeniti naslednje: zaradi vremenskih ugodnosti, se pravi, zaradi tropskega podnebja z bujnim dežjem, bi lahko bili ti predeli precej bogatejši, saj je tudi zemlja kar rodovitna. Kaj je torej vzrok revščini v teh krajih? Na vse to je težko odgovoriti z eno besedo, ker je več razlogov za to. Eden od vzrokov so ljudje sami, ki živijo v svojih vaških skupnosti. Tam se oblikuje njihov tempo življenja in ta jih nikamor ne priganja. Navajeni so, da namreč vse delajo in obdelujejo na najbolj preprost način. Zato pa tudi rezultati ne morejo biti ne vem kako obilni. K njihovemu tempu življenja jih vabijo že same vremenske razmere, se pravi, tropska vročina. In ta tudi njihovi koži ne prizanaša, čeprav so jo zmožni prenašati v mnogo večji meri kot mi. Najbrž bo res, da pre malo mislijo, skrbijo za jutrišnji dan. Gotovo pa je eden od glavnih vzrokov za revščino – že zgoraj omenjen – preveč preprosta obdelava zemlje. Ljudje namreč še vedno vse obdelujejo na roko, z lopato, brez kakšnih tehničnih pripomočkov. Njihovi močni voli se samo pasejo in jih imajo le za to, da so jim priboljšek ob njihovih vaških praznikih. Prav gotovo bo potreben preokret v tem, da namreč bogastvo, ki ga imajo, v večji meri izkoristijo v lastno korist. So predeli na Madagaskarju, kjer ljudje s svojimi voli že povsem nadomeščajo nekdanje delo z lopatami. Ti kraji trenutno že kar lepo napredujejo.

Dekleta pripravljajo riž za kuho. — Spodaj: Zeljnate glave na Madagaskarju.

Drugih naravnih sredstev, bogastev menda ni veliko. V kolikor pa so, pa še niso izkoriščena. Zemlje pa je več kot dovolj za vse prebivalce. Zato oblast dela na tem, posebno zadnje čase, da daje zemljo tistim, ki so jo res pripravljene obdelovati. Če pa bi hoteli, da bi šel napredek hitro naprej, potem bi bila potrebna vsestranska mednarodna pomoč, ki bi bila res iskrena in velikodušna in ne le iskanje lastnih koristi. Zadnje čase, posebno po študentskih nemirih v maju leta 1972, se čuti, da se ljudje prebujajo in osveščajo. To se čuti posebno v tem, da so postali bolj samozavestni in tudi nacionalni čut raste v ljudeh. Nič več nočejo biti podložni tujcem. Vse to je gotovo razveseljiva ugotovitev. Prav je, da se zavejo svojega dostojanstva. Res pa je tudi, da jih na tej poti vsestranske osvoboditve čakajo še mnoge težave.

Tudi vsak tujec, posebno misijonar, ne sme ostati preveč ob strani, pač pa mora skrbno spremljati vse to prebujanje in spremembe. V glavnem je tako, da misijonar ne ostane s prekrižanimi rokami, ampak jim skuša pomagati in jim biti neke vrste mentor. Tako so pred leti na misijonskem zemljišču v Vangaindrano s skupino mladih fantov zasadili okrog 2.000 kavovcev. Pobudnik dela je bil Peter Opeka. Če bo sedaj ta nasad lepo oskrbovan, potem lahko upamo na kakšen pozitiven rezultat. Vsaj za nekatere bi to mogla biti vzpodbuda. Podoben poizkus, toda v precej večjem obsegu, je bil storjen v Ranomeni. Začelo se je v decembru 1972 leta. Vaška skupnost je zaupala misijonu kos zemljišča (okrog 30 hektarjev zemlje) v upravo. Do sedaj se je realizacija del na tem terenu opirala na pomoč velikodušnih rojakov po svetu. Tako so v tem času zasadili okrog 5.000 kavovcev, del zemljišča se je spremenil v riževá polja, en del terena je bil zasajen z maniokom (neke vrste krompir), ostali del terena pa še čaka pridnih rok. Do sedaj je bilo zaposlenih pet stalnih delavcev, ki so s preprostimi orodjem zmogli opraviti vsa dela. Tako so se pokazali že prvi sadovi: prvi pridelek manioka je že prinesel vsaj majhno denarno osnovo; po Božiču letos bo prva žetev riža; čez eno leto ali čez dve pa lahko pričakujemo prve sadove kave. Kot sem že omenil, je bil v začetku teren zaupan misijonu le v upravo. Po malem pa sedaj prevzemajo ljudje sami, se pravi, župnijska skupnost, stvar v svoje rčke. Prihodnje leto je želeli, da bi oni sami prevzeli vso skrb tega zemljišča. Pred kratkim je imel Silvo Česnik razgovor z vsemi odgovornimi. Bog daj, da bi držali besedo – kar so sklenili in da bi uspešno vodili vso akcijo naprej. Upamo, da se bo pravi sad pekazal šele čez nekaj let, ko bo vsa stvar v polnem teku. Veliko bo vredno že to, če bodo vsaj nekateri, posebno mladi, dobili ob tej akciji pobudo, da tudi sami del tega uresničijo v njihovih domačih razmerah.

Prav gotovo ne sme evangelizacija zaostajati za drugim delom, pač pa se mora to dvoje med seboj dopolnjevati. Če hočemo, da bodo ljudje pripravljene sprejeti Veselo oznanilo, potem je potrebno najprej pripraviti primerno podlago v njihovih srcih. Prav zaradi tega sta tako neločljivo med seboj povezana evangelij in iskrena bratska pomoč sočloveku v stiski. Zato se od nas zahteva, da se znamo približati človeku, da želimo biti čimbolj enaki z njimi. Kljub dobri volji, je vse to težko uresničiti

v polni meri. Razlike v načinu življenja so še vedno precej velike. To sem zelo močno čutil tudi sam, ko sem pred leti prišel na Madagaskar. Že sama polt kože ustvarja razliko, potem njihov način življenja, njihovi običaji, ki bogatijo malgaško vaško življenje, so zelo drugačni od naših. In prav tako je tropska klima včasih precej težka. V začetku nisem nikogar poznal, razen redke slovenske misijonarje in misijonarko. Vstopil sem v res nov svet, za mene popolnoma nepoznan. V začetku je tako človek kar zaskrbljen, kako bo šlo. Ko pa sem začel počasi spoznavati njihov jezik in njihove običaje in ko sem se z ljudmi malo bolj zblížal, potem je bilo na obeh straneh vedno več zaupanja. Ko gledam nazaj svoje dosedanje bivanje med Malgaši, ugotavljam, da sem se vse premalo posluževal osnovnih načel, ki človeka privedejo do pravih bratskih odnosov s sočlovekom. Evropejci jih hočemo vse preveč le poučevati in jim vsiljevati našo zapadnjaško miselnost, ki je njim seveda tuja. Nam se le preveč mudi in ne znamo biti z njimi potrpežljivi. Zdi se mi, da je to eden od glavnih vzrokov, da se ni Cerkev močneje ukoreninila na tem „našem področju“.

Tukaj vam bom hodi navedel nekaj misli nekaterih naših misijonarjev, kako oni čutijo, kakšni so njihovi prvi vtisi ob prihodu in ugotovitve, potem ko so že nekaj časa na terenu: „Še zmerom se obnašamo le preveč kot tujci; nismo dovolj odprti; ne čutimo potrebe, da bi se od Malgašev kaj naučili; potem občutek, da je Cerkev vse preveč evropsko pobarvana“. Zdi se mi, da imajo ti misijonarji kar pravilno podobo o misijonih, dobro čutijo probleme, zavedajo pa se tudi lastnih pomanjkljivosti. Tudi sam sem podobno prepričan. Zavedam se, da sem bil premalo z ljudmi, premalo sem se trudil jih razumeti in jim biti v bratsko pomoč.

Sedaj pa pogledajmo, kakšno je stanje Cerkve na tem misijonskem področju. Prvi začetki krščanstva segajo 70 let nazaj. Prvi krst je omenjen leta 1904 v Vangaindrano, kjer je bila skoraj istočasno ustanovljena prva misijonska postojanka tega „našega“ področja. Prvi misijonarji na tem področju so bili francoski lazaristi, ki so prišli na Madagaskar po letu 1895, ko je otok postal francoska kolonija. (Na Madagaskar sam so prišli prvi misijonarji že za časa sv. Vincencija. A potem je ta misijon propadel.) Z leti se je utrjevala krščanska občina v Vangaindrano. Ob njej pa so nastajale še nove. Področje dela se je tako širilo. Delovnih moči pa ni bilo dovolj, saj so bili do nedavnega za vse področje le trije ali največ štirje misijonarji. Človek se lahko samo čudi njihovi zavzetosti in gorečnosti. Samemu načinu njihovega pastoralnega dela pa bi mogel kdo oporekati. Priznati pa je treba, da je bil njihov način pastoralnega dela tudi zgodovinsko pogojen.

Trenutno pa je na tem „našem“ področju stanje naslednje: Še zmeraj je Vangaindrano najvažnejša postojanka. Tukaj je tudi glavno središče plemena Antešakov. Pred kratkim je bila v Vangaindrano dokončana osrednja hiša, ki je bila predmet mnogih debat in razmišljanj, če si res smemo dovoliti takšno enonadstropno hišo v tukajšnjih razmerah... V njej najdejo zatočišče vsi misijonarji na področju. Hišo je začel graditi

Slovenski misijonarji na Madagaskarju v začetku lanskega leta. V prvi vrsti od leve na desno: Janez Puhan CM, France Buh in Lovro Štanta, laični misijonar; v drugi vrsti Cikanek in Silvo Česnik; zadnji trije so Pepi Gider. Selak Ivan in Janko Slabe. Prav malo je viden Janko Kosmač na skrajni desni.

že Peter Opeka, dokončal pa jo je Lovrenc Štanta, laiški misijonar. Do lani je bil v Vangaindrano za župnika Norbert Botomary, eden od štirih duhovnikov Malgašev iz farafanganske škofije. Ker pa ga je škof potreboval drugje, je prišel na njegovo mesto Janez Puhan. Kot izgleda, se je dela lotil z vso silo. Do julija 1974 je bil z njim France Buh, ki je skrbel za postojanke v bližnji okolici Vangaindrana. Potem pa je bil prestavljen na oddaljeno postojanko Vondrozo-Karianga v osrednjem delu škofije. Na Buhovo mesto je stopil Pepi Gider, ki je junija končal osem mesečni tečaj za malgaščino. Naj omenim še druge važne postojanke, ki so: Ranomena, kjer je krščanska občina že kar lepo urejena. Za postojanko je odgovoren Silvo Česnik. Za njo Matanga, lepo cvetoča krščanska skupnost. Človek gleda na njo z veseljem. Od lani je njen duhovni vodja Janko Slabe. Potem Ankarana - Efatsy, prav tako že starejši postojanki, ki jima je manjkal nekdo, ki bi ju stalno dvigal. Do lani ju je v presledkih opravljal France Buh. Nasledil ga je Stane Cikanek. Od njegovem

odhodu julija 1974 pa je prijel za krmilo teh postojank Janko Kosmač. Še eno središče velja omeniti. Midongy, ki je upravno precej važen kraj. Tudi sama postojanka je že precej stara. A zaradi pomanjkanja moči ni bila redno oskrbovana. Prejšnja leta sta hodila tja Silvo Česnik in Stane Cikanek iz Ranomena, sedaj se pa spet menjavava midva s Česnikom.

Vsa ta omenjena središča pa imajo še več postojank v bližnji in daljni okolici. Naketere so še v povojih. Duše teh postojank so katehisti, ki jim pa dostikrat manjkata vnema in izobrazba. Veseli smo lahko, da imamo nekaj sester, ki pastoralno veliko pomagajo. Do letos so imele sestrsko hišo le v Vangaindrano. Decembra lani pa so odprle novo hišo v Ranomeni, kjer že bivajo tri sestre, četrto pa skoraj pričakujemo. Njihova prisotnost in delo bo gotovo v veliko poživitev za ranomensko področje. Treba je priznati, da vse sestre delajo z vnemo in tako opravljajo važno apostolsko in socialno delo. Med sestrami je precej domačink. Prav gotovo je to razveseljivo dejstvo. Nekatere so precej usposobljene in bi lahko takoj prijele za krmilo na važnejših postojankah. Tuji se lahko včasih kar skrijemo pred njimi. Od naših rojakinj sta s. Marija Pavlišič in s. Amanda Potočnik v Vangaindrano. Druge, s. Danijela Šeme, s. Marjeta Mrhar in s. Terezija Pavlič delajo v osrednjem delu škofije. Štiri naše rojakinje delajo v dispanzerjih, s. Amanda pa po vaseh. Problemi, s katerimi se morajo vedno znova sprijeti, so: vzgoja katehistov, ki naj uspešno vodijo krščanske skupnosti. Gotovo so katehisti nujno potrebni za tukajšnje krščanske občine, posebno še zaradi pomanjkanja domačih duhovnikov. Potem pa tudi naloga formiranja laikov, ki bi bili sposobni sprejeti odgovornost v domačih krščanskih skupnostih.

Dela je veliko, le poguma nam ne sme zmanjkati. Čeprav ni pričakovati ne vem kakšnih zunanjih uspehov, bo gotovo Bog blagoslovil po svoje te naše skupne napore, če bomo vsi v tem, „kar je Očetova volja“.

Tipična malgaška vas.

TOMAŽINOVA OPAZOVANJA IN DEJANJA

Oče LOVRO TOMAŽIN DJ, Čelstón, Zambija

Pastoralno delovanje, kakršno si želi nova pokoncilská misijologija, se v naši lusaški nadškofiji začénja uveljavljati in izpopolnjevati. Vedno pogosteje izražamo željo in zahteve, da svoje delo moderniziramo, bolj povežemo in dosedanjo plitvino poglobimo. To težnjo so zadnja leta prinesli s seboj predvsem novi misijonarji, ki so prežeti s svežimi pokoncilskimi pogledi na misjónsko-pastoralno delo. Na naših pastoralnih sestankih ter na delovnem področju samem je bilo vedno bolj očitno, da so nekatere tradicionalne metode dela zastarele, neučinkovite in večkrat površne in plitve.

Letos smo naredili korak naprej. Nadškof je imenoval pastoralni svet, ki naj usmerja in vodi misjónsko-pastoralno delo. Svetu predseduje nadškof sam, po narodnosti pa sta v njem dva domačina, en Američan, en Holanec in kar dva Slovence, kar je pri tolikih narodnostih v nadškofiji omembe vredno.

Pastoralni svet je najprej pripravil pastoralni tečaj, katerega so se udeležili skoraj vsi duhovniki naše nadškofije. Seminar je trajal tri dni (4. do 7. novembra) in na njem smo določili smernice in deloma naredili načrt za bodoče pastoralno delo.

Omenim naj le eno, morda najvažnejšo odločitev: mestne in predmestne župnije bomo razdelili na manjša področja, v katerih živi do 30 katoliških družin. Podeželske župnije ali, kot jim pravimo, misijoni so pa že itak sestavljene iz pčstojank ali podružnic.

Za boljše umevanje takšne delitve župnij naj omenim sledeče: Težave pri mestnem dušnem pastirstvu so predvsem v tem, da so župnije številčno prevelike. Razen tega se verniki neprestano selijo s podeželja v mesto, iz enega mesta v drugo in iz ene župnije v drugo. Mnogi kristjani so v veri zelo šibki, duhovnikov pa je vedno manj. Zato so premnogi verniki v župniji nepoznani, tujci, zgubljeni v mestnem vrvežu. Duhovniku dela sicer ne manjka. Ob nedeljah je cerkev polna, ima dve, tri ali štiri maše in ne more vseh spovedati. Tudi med tednom je zaposlen: verski pouk, sestanki, organizacije, obiski družin, pisarna. Kljub temu župnija doseže zelo malo vernih in nevernih.

Zaradi teh in podobnih razlogov smo se odločili, da bomo župnije razdelili na manjša področja, na sekcije, kot jim tu pravimo.

Naj na kratko povem, kako smo pri nas, v župniji Čelstón začeli izvajati ta načrt. Ugledne člane župnijske skupnosti sem sklical na sestanek, jim razložil načrt, ki smo ga predebatirali. Dogovorili smo se,

P. Tomažin s sobrati v procesiji za sveto leto v misijonu Kasisi, kjer so imeli koncelebrirano mašo.

da bo vsak v svojem okolju obiskal vse družine. Tako bomo ugotovili, kje so naše „razkropljene ovce“. Po tem prvem obisku laikov tudi sam obiščem družine na njihovih domovih. Pri obiskih povabimo vse katoličane in katehumene na sestanek, ki ga pripravimo v njihovi soseščini. Na takšnih sestankih se počasi oblikuje krščanska skupnost: sami si izvolijo svoje krajevne voditelje, imajo tedenske ali dvotedenske sestanke, kar je seveda lepa priložnost za medsebojno spoznavanje, sodelovanje, pomoč in za poglobljanje verskega življenja. V začetku je seveda duhovnik glavni govornik in duša teh sestankov, pozneje pa laični voditelji prevzamejo vodstvo krajevnih skupin. Jasno je, da potrebujemo večje število dobro vzgojenih laičnih voditeljev, to pa je že drugo poglavje našega pastoralnega prizadevanja.

Doslej sem kar zadovoljen. Organizirali smo tri sekcije: dve, ki sta precej oddaljeni od središča župnije, in pa severni del župnije. V tem severnem delu se je prej redno udeleževalo verskega življenja le 6 družin, tj. 12 odraslih, na krajevni sestanek pa je prišlo 42 družin, tj. 84 odraslih. Večina (90 odstotkov) ne prejema zakramentov, ker niso cerkveno poročeni (75 odstotkov) ali pa so še katehumeni.

Če nam bo uspelo pritegniti in res pokristjaniti družine, potem je upanje, da se bo krščanstvo utrdilo in bomo imeli tudi domače duhovniške

in redovniške poklice. Če pa ne bomo uspeli, bo krščanstvo plitvo in premnogi bodo kristjani le v krstnih knjigah. Tega se bojimo.

Vsak dan prosim, naj Sv. Duh neprestano veje, oživlja, daje rast, krepi, vžiga... Dragi sodelavci, pridružite se tej molitvi!

(Iz lista Iz sončne Zambije, 6|2, jan. 1975, ki ga izdajajo slovenski zambijski misijonarji v Lusaki.)

IZ PISMA MAMI

Svoji mami in domačim sploh je misijonar pisal dne 9. XII. 1974 sledeče pismo o tem, kako je preživel dan 11 obletnice svojega mašniškega posvečenja v Buenos Airesu:

„Včeraj sem obhajal enajsto obletnico duhovniškega posvečenja; bil je lep duhovnikov dan, ves v zaposlenosti.

Prvo mašo sem imel ob 7.30 v angleščini; ob lepi udeležbi sem pridigal o Mariji Brezmadežni. Tudi petje je bilo lepo. Nato sem šel v Caido, ki je kot „Villa miseria“ pri Vas. Tamkajšnji galpon, ki nam služi za cerkev, je bil nabito poln ljudstva. Krstil sem enega otroka, po maši pa sem se ukvarjal s katehumeni, z zakonci, ki bi se radi cerkveno poročili, s pripravo Božiča in s podobnim.

Domov sem se vrnil po 12. uri. Tu sta me čakali dve stranki: mož in žena, oba mlada in lepa z dvema malima otrokoma, a ločena. Mož je že enkrat preje prišel in obtoževal ženo vseh mogočih grehov. Rekel sem mu, naj pripelje še ženo, da bom slišal še drugo plat zvona. Bilo je kot navadno: krivda na obeh straneh. Razdor je pa začela tašča... Napenjal sem vse strune, da bi ju spravil, kajti živita vsak zase. Zadnje, kar sem jima priporočil, je bilo, naj vsak dan molita k Presv. Srcu Jezusovemu in k Mariji, v nedeljo pa naj prideta k spovedi in sv. obhajilu, kar naj bi pomnožilo medsebojno ljubezen, katere jima manjka. – Druga stranka: Mlad fant in še mlajše dekle, ki se želita poročiti. Ob nedeljah sicer ne sprejemam poročnih kandidatov, a ker sta tako dolgo čakala in od daleč prišla, ju nisem hotel zavrniti. S seboj sta imela vsak svojega „botra“: starejšega brata, kot je tu navada. Kako težko je duhovniku poročiti take pare, kajti zelo nestalni so; če se v spolnosti ne ujemata najbolje, je zakona konec.

Končali smo ob 14. Kosilo je bilo že mrzlo in že so začeli prihajati ljudje za popoldanski sestanek, na katerega sem povabil može in žene iz zapadnega dela župnije, da se organizirajo v manjšo župnijsko komuniteto. Sestanek je lepo potekel, vzdušje je bilo prisrčno, prijateljsko. Končali smo ob 16.

Spijem malo čaja, nato se pripravim na večerno mašo, ki je ob 17 v angleščini. Mladinski pevski zbor je zelo navdušen, poje v angleščini. Vsako soboto popoldne in v nedeljo popoldne imajo vajo. Oni drugi

pevski zbor pa poje pri glavni maši ob 10 v Činyanša. Tudi večerna maša je bila lepo obiskana in Brezmadežna je lepo povezala med seboj božje ljudstvo. Le moj glas je bil že zelo utrujen, telo in srce pa ne. Govoril in pel sem cel dan od 7.30 do 18.

Na večerjo sem šel v Matero. Tam sem dobil o. Jožeta Kokalja in o. Janeza Mlakarja, pa njegovo sestro prof. Kristino – in omlete... Po večerji smo vrgli tarok.

Tako nekako izgleda lepa duhovnikova nedelja.“

TOMAŽINOVI „PRIJATELJI PRESV. SRCA“

Ko je bil misijonar o. Tomažin pred dobrim letom med nami v Argentini, je ustanovil v duhovno in gmotno pomoč svojemu delovanju v misijonih posebno družbo, kar je nad vse posrečena posledica njegovega obiska. Zdaj je ta organizacija „Katoliškim misijonom“ poslala v objavo sledeče poročilo o prvem letu svojega obstoja, ki se takole glasi:

„Pred letom dni je bil med nami na oddihu po 8 letih misijonarjenja o. Lovro Tomažin. V tem času si je skušal organizirati manjšo skupino prijateljev, ki bi ga pri njegovem misijonskem delu duhovno in gmotno podpirala. Svoje probleme in želje je podal v številnih razgovorih, ki jih je imel po slovenskih naseljih, pa tudi z okrožnico februarja meseca.

Tako smo pred njegovim odhodom osnovali ožji odbor te družbe, katere ime je: „Prijatelji Presv. Srca Jezusovega“, njeno geslo pa: Vse delo za večjo čast božjo in zveličanje duš. Odboru predseduje Andrej Selan, tajnica je Majda Bukovec, blagajnik Lojze Mehle ml. iz San Justa; poverjeniki pa so: Lenka Grošelj za Mendoza, Jože Černak za Lanus ter Zupančeva mama in Franc Bidovec za San Justo.

Naša mala skupina se je začela hitro širiti in danes šteje 33 vpisanih članov (28 družin in 5 pesameznikov). Poleg teh jih je več, ki so ekonomsko prispevali, a nam niso vrnili pristopnic; med njimi je tudi več duhovnikov.

Kako delamo? Vsak od nas je na pristopnici obljubil gotove molitve, dnevne, mesečne ali letne. Tako se vsak dan za misijon o. Tomažina zmoli 5 prošenj pri sv. maši, 1 rožni venec, 7 desetak rožnega venca, 5 očenašev, 10 zdravamarij ter več raznih molitev in žrtev, letno pa se darujejo tri maše po naročilu. Gmotno prispevajo člani mesečno ali letno, kar so obljubili (mnogi tudi veliko več). Tako se je v prvih 10 mesecih nabralo 5500 novih pesov. Naše molitve in žrtve niso zaman, kajti o. Lovro piše, da jih večkrat občuti pri svojem delu...

Vse, ki bi želeli s svojo duhovno in gmotno pomočjo sodelovati z o. Tomažinom, jih vabimo, da se nam pridružijo. Pristopnice so na razpolago pri odbornikih in poverjenikih.“

MISIJONAR - POLJEDELEC

o. HUGO DELČNJAK OFM, Togo

„Kaj delaš?“

„Nič.“

„Kdo te pa preživlja?“

„Polje obdelujem.“

„Glej ga, torej nisi brez dela, ampak močno zaposlen v deževni dobi!“

„Gotovo, celo preveč, toda...“

Tak pogovor je poznan vsem misijonarjem, saj se nešteto krat zgodi, da ob srečanju z mladimi zastavljamo vprašanje o njihovem delu. A vedno so odgovori enaki, kot na pamet naučena pesmica; in prav to odkriva miselnost, ki je kaj splošna in so si jo mladi vtepli v glavo, da delo na polju ni delo, ampak izhod v sili, čakanje na „delo“. Torej, kaj jim tedaj predstavlja delo; kaj jim pomeni biti zaposlen? Ves mladi rod bi bil rad zaposlen v upravi, v šolstvu, v vojski, pri policiji, se pravi po službah, ki zagotavljajo mesečno plačo in stalnost.

Domačini ne verjamejo, da so kje beli ljudje, ki se žive s kmetovanjem; prepričani so, da je v Evropi – Franciji (v Togu je Evropa isto kot Francija) ves svet le po uradih, kjer ves dan presede v elegantnih oblekah ter od časa do časa podpisujejo papirje... To je pač podoba, ki so si jo ustvarili, ko so bili belci še prvi in edini gospodje v Afriki. Svoj živ dan niso videli belega človeka z motiko v roki ali s kakim drugim kmečkim orodjem. Ko so se pa stvari zaokrenile, se pravi, ko so urade zasedli domačini ter okusili „sladkost“ službe belcev, je posedaenje po uradih postalo zanje ves ideal dela. Mladi rod, predvsem oni, ki imajo za seboj nekaj razredov osnovne šole, ne sanja drugega, kot da bo nekoč – uradnik! To dejstvo pa je za državo resen problem. Saj ne more zagotoviti zaposlitve vsem srednješolcem, kaj šele onim po osnovnicah (čeprav sedi v šolskih klopih v našem predelu le 12 odstotkov otrok); istočasno pa je njihovo kmetijstvo še v pravih porodnih bolečinah.

To zadnje spoznanje je tudi botrovalo misli, da sem prijel za plug z namenom, da tu, kjer sem, premaknem obdelovanje polja z mrtve točke, saj je ne samo nedonosno, ampak naravnost nezadostno. Obenem pa, da premaknem napačno miselnost teh mojih zamorcev.

Večina še vedno obdeluje zemljo, kot so jo obdelovali njihovi predniki pred stoletji. Edino orodje, naši motiki podobna rovnicca, ne dovoli globlje obdelave, ne obračanja zemlje, kar še bolj prispeva k že tako skromnemu pridelku dokaj siromašne zemlje, ki ne pozna gnojila, vrh vsega pa še požari vsako leto uničijo prve brsti ter ustvarijo na površju trdo skorjo.

Mladi sicer vedo za poljske stroje. A zavedajo se tudi, da niso

O. Hugo Delčnjak OFM orje v Togu ne le ledino v dušah, ampak tudi zemeljsko...

ravno oni že tista srečna generacija, ki bo obračala zemljo ne več z motiko, ampak z lemeži traktorja. V tem trenutnem brezupnem stanju našega poljedelstva se mi zdi, da ni hitre rešitve v nakupu stroja, ampak v izkoriščanju vprežne živine.

Na našem koncu je veliko govedi. Razen vode imamo kar dobre pogoje za živinorejo. A pleme Lamba praktično že dolga desetletja nima več z živino opraviti. V času, ko so prišli pastirji iz rodu Peul iz severa Afrike v naše kraje, so Lamba dali vso svojo živino tem pastirjem v skrb. Ker so pa Peuli nomadi in nimajo stalnega bivališča, potujejo z živino iz kraja v kraj. Zato so Lamba kmalu izgubili nadzorstvo nad svojo lastno živino. Prebrisani Peul se pač niso branili prelahkega zaslužka ob naivnosti Lambov. Še danes se nameri, da prinese peulski pastir volovsko glavo lambskemu lastniku z izgovorom, da je vol pač poginil. Ista glava bo potem romala še k drugim prvotnim lastnikom z enako pretvezo, češ da gre za vola tega in tega... Večkrat pa se zgodi, da jo z vso čredo pobrišejo v sosedno državo, kar za vse čase onemogoči vsa kršno zasledovanje. Zaradi teh in podobnih potegavščin so mnogi klani Lambov brez živine, na splošno se pa tudi sicer za živino ne menijo; posebej zdaj, ko je država z odlokom določila, da ženitev ni prav nič vezana na doto štirih volov, ki jih mora ženinov klan pokleniti nevestinemu. Prav ta dota je bila prej res še edino bodrilo k živinoreji, če seveda izvzamemo klavne daritve v čast klanovim prednikom. A zdaj za to priložnost Lamba vola kar kupijo. Takšen položaj prav gotovo v

ničemer ne pospešuje načrta o reji vprežne živine. Naše Lamba bo treba pač znova navdušiti in jim pokazati živino kot vir delovne sile, hrane, dohodkov... V to delo so se spustili Američani, potem ko so doživeli neuspeh s traktorjem; ni namreč zadosti, da podariš traktor: zagotoviti mu moraš tudi vzdrževanje, to pa se pravi, da moraš imeti že mehanika, plačevati gorivo, popravila, kar vse neenkrat preseže kupno ceno; ljudje pa od vsega nič nimajo, saj se od traktorskega daru ne da živeti.

Da ne bi samo govoril in nasvete delil, kako bi se dalo delati z živino, sem lani kupil par volov, da te naše lambovske zamorce opogumim in navdušim za nekaj novega. Vsako samo teoretično razlaganje dela z živino bi bila izguba časa, besede v veter.

Zbralo se nas je deset. Najprej je bilo treba poiskati teren. V sami bližini je bilo težko najti kaj primernega, zato smo se obrnili na kmete po savanah. Zemlja, ki so nam jo odmerili, je deset kilometrov iz naše vasi. Brž ko smo kupili zemljo klana Hulate, smo začeli z delom. Pri plemenu Lamba je nakup tole: Ko smo obiskali starešine v klanu ter jim razložili svoje želje, so nam po kratkem posvetovanju pritrdilno odgovorili. Zmenili smo se za dan, ko se bo predaja zemljišča izvršila. Poiskati je bilo treba rdečega petelina ter oskrbeči lcnec 50 litrov domačega piva. Na domenjeni dan smo oboje odnesli k starešini klana. Ob prihodu smo še enkrat razložili namen obiska in pokazali darove. Po že znanem odgovoru smo šli določat zemljišču meje. Starešina je stopal pred nami in od časa do časa odsekal vejo temu in drugemu drevesu ali pa posekal grmič. To pa je bilo tudi vse, kar zadene polaganje mejnikov. Gošče, ki nam jo je bil odkazal, je bilo približno 15 hektarjev; od teh je primernih za riževe nasade kakih 5 hektarjev. Ob povratku nas je starešina vprašal, če smo zadovoljni. Zelo. Nato je zaklal petelina, ga položil na žrtvenik, zajel čašo piva ter ob klicanju zaščite in pomoči prednikov na naše polje polival s pivom cltar. Nato smo vsi prisotni pili, da se je velika žara s pivom kar brž izpraznila. Zdaj nam seveda nič več zemljišča ne more odvzeti. Utegne se pa zgoditi, da bodo segli po protibredu ter zasadili drevo nere, ki naj kmeta opozori, da mu polje ne bo več rodilo in da si mora poiskati drugo zemljo. Morda vas zanima, kaj bi počel, če bi lepega dne zagledal sredi riževega polja zasajeno drevo. Vprašal bi seveda po razlogih, potem pa šel iskat drugo zemljo; kajti tudi jaz bi bil prepričan, da mi polje ne bo več rodilo; pa ne zaradi novih zarotovanj, marveč ker noben moj sodelavec ne bo več stopil na to polje; verjamejo namreč v uspešnost prekletstva nad tisto zemljo.

Dozdaj smo iztrebili približno polovico zemljišča in ga obdelali. Zdaj pospravljamo drugi pridelek riža, soje in „kikirikijev“.

Iz dveletne skušnje lahko rečem, da je delo z živino pri kmetovanju donosno, kot je donosno še danes tudi v Evropi, če nimaš stroja. Pridelek, ki smo ga imeli lani in letos, je petkrat donosnejši že samo zaradi oranja. Pri primitivnem načinu obdelovanja riža da en hektar približno 700 kg riža; naše polje pa nam je dalo 2 tona na hektar! Pogosto se zgodi, da mi kdo po vaseh, ki so tudi 30 kilometrov stran, obgovori

O. Delčnjak s sodelavci pri opoldanskem počitku.

in mi čestita za lepo riževo polje. Menim pa, da ne bodo ostali le pri občudovanju, marveč bodo rovnice zamenjali s plugom. Ne bo že danes ali jutri; a bo prav kmalu. Če bo polovica teh, ki delajo z menoj, nadaljevala s tem poslom tudi, kadar mene ne bo več tu, sem več kot uspel. Važno je le, da se jih vsaj nekaj navduši za nov način kmetovanja, pa bo navdušenje skoraj nalezljivo.

BODOČI MISIJONAR V TOGU – V AFRIŠKEM BOGOSLOVJU

Fr. MARJAN MARINČIČ OFM, Dahomey

23. novembra 1974

Prav danes je minilo dva meseca, kar sem prvič stopil na afriška tla. Dva meseca, ki pa sta kljub viharjem domotožja, ki so me v začetku krepko premetavali, kar hitro minila. Sicer pa, kako ne bi minila, ko pa imam dela – študija čez glavo. Predavanja so v polnem zagonu in zato sem moral kar krepko pljuniti v roke. Če hočem biti vsaj v grobem na čistem. Imam namreč težave z jezikom. Sem sem prišel s pomanjkljivim znanjem francoščine. Posledica je zdaj, da za osvojitve ene študijske teme porabim dvakrat več časa kot drugi bogoslovci; tako sem zadelan do grla. Priznati pa moram, da mi tako kolegi kot profesorji pomagajo, kjer le morejo in mi tako lajšajo moj afriški „krst“...

Letos nas je v semenišču 33 bogoslovcev; filozofov je 21, teologi pa tvorimo apostolsko število. V mojem letniku (1. teol.) nas je 5: dva iz Dahomeya, eden iz Toga, eden iz Senegala, pa jaz. Profesorji pa so 4 domačini, pa 3 sulpicijanci iz Francije, vsi prijetni možakarji. Predavanja, ki po kvaliteti ne zaostajajo za evropskimi, imamo vsak dan, tudi ob sčotah, po štiri ure.

Semenišče je čisto na samem sredi tropske goščave. Od prvega naselja (Ouidah) je oddaljeno 5 kilometrov. To me je spočetka neznansko motilo, saj sem bil navajen na živahno, razgibano mestno življenje, kjer si imel na razpolago vse, kar ti je srce pozelelo. Tu pa... Pčutil sem se sprva, kakor da se nahajam v neki „zabačeni“ kasarni sredi Make-donije. Seveda, to so bili samo prvi občutki, zakaj življenje pri nas je kljub odmaknjenosti od sveta prav prijetno. Treba se mu je samo privaditi. Predvsem mi ugaja mir, katerega sem v Ljubljani močno pogršel. Tam sem bil okupiran z vsem mogočim, tako da se je moj študijski dan začel šele ob pol devetih zvečer, kar je imelo seveda tudi svoje posledice. Druge, kar me je razveselilo, pa je zdravo komunitarno življenje. S profesorji vred smo resnično ena družina, bratje med brati. Tako pa občutje osamljenosti docela odpade. Odmaknjenost seveda traja še naprej, kar pa ima tudi negativne posledice na moje sotovariše. Opazil sem namreč, da jim zelo, zelo manjka širših življenjskih razgledov. To so fantje, ki že od malega semenišča naprej žive nekako odmaknjeni svetu; zato stvarno življenje kaj malo poznajo. Zakoni in stvarno življenje njihove lastne družbe so jim na žalost neznani. So polni teorij, ki pa se bodo – prepričan sem – ob njihovem prvem pastoralnem stiku razblinile. Doživeli bodo popoln neuspeh, kot so ga že mnogi domači duhovniki, ki so vse študije opravili dcma. „Topla greda“ ima namreč svoje dobre in slabe strani. Z rektorjem se o teh stvareh še nisem pogovarjal, bojim se namreč, da bi me napačno razumel, pa bi me potem imel za nekakšnega revolucionarja – v slabem pomenu! K vsemu sem pa še tujec. Meni ta zaprtost sicer ne bo škodila; nasprotno, koristila mi bo, saj sem do zdaj živel v nasprotni skrajnosti. Kljub svoji mladosti lahko rečem, da poznam življenjsko stvarnost kar precej. Zato je zdaj moja naloga, da te izkušnje v sebi opredelim in jim dam določeno vrednost, da jih bom pozneje kdaj lahko s pridom porabil.

Kako je z mojim zdravjem? Podnebju se privajam bolj počasi. Zaradi vročine sem mnogokrat tako utrujen, kot da sem opravil že cel šiht. A z delom je treba šele začeti. Mnogokrat se dobesedno silim s študijem. A sila kola lomi! Kljub vsemu se nad zdravjem ne morem pritoževati. Za zdaj je še vse OK. Bog daj, da bi bilo tudi zanaprej. Le zdi se mi, da hujšam preveč (do zdaj 7 kg.).

Za konec pa še najbolj aktualno afriško smešnico na račun Zaira: Kmetijsko gospodarstvo v Zairu bo letos končalo negativno. Zakaj? V državi so poklali vse prešiče, ker niso mogli več poslušati kruleža: neuf, neuf, neuf... (francoska številka 9 - izgovori: nef): Jugoslavija je namreč Zaire v svetovnem prvenstvu v nogometu premagala z 9 proti 0.

naši misijonarji pišejo

AFRIKA

Iz Kameruna piše in pošilja slike misijonski brat marist ZDRAVKO KRAVOS dne 1. decembra lanskega leta:

„Iz domovine sem se Vam zahvalil za dar 170 dolarjev, ki ste mi jih poslali na misijon, pa so jih sobratje poslali za menoj v škriklje na Vipavskem. Zahvalim se gospodu Stanku Skvarču in vsem rojakom, ki radi žrtvujejo za druge.

Doma sem se okrepil duševno in telesno, tako da sem šel pogumno na-

zaj. Moje delo tu v Afriki zahteva trdnega zdravja in precej moči. Zjutraj poučujem, tudi športe, kot vidite na sliki. Fantje so pridni in imajo radi svojega športnega profesorja, ki jih uči take skupinice, igra z njimi nogomet... Zlasti sedaj, ko so Jugoslovani zmagali one iz Zaire 0 proti 9, smo mi te narodnosti v njih očeh kot kakšni čarodeji, nekaj izrednega. Tudi na profesorja angleščine niso jezni, čeprav sem v tem strog in zahteven.

Na eni od slik sem s skupino v gozdu med kakavnimi nasadi. Les je

Marist Zdravko Kravos s kamerunskim sobratom in z dečkom, ki nese koruzne „šloke“ domov.

tu zelo drag, zato smo se lotili, da kar sami žagamo. V tem gozdu je bil tudi velikanski hrast, prav za prav ne pravi hrast, ampak bolj podobno argentinskemu kebraču. Drevo je bilo visoko 50 metrov in deblo ravno kakih 30 m. Kako prav bi nam prišel ta les za naše omare, za cerkvene klopi in vse drugo! In lotili smo se orjaka. Drevo je bilo nagnjeno malo na levo, jaz sem pa hotel, da pade na desno. To je bil problem za moje sodelavce! Cel dan smo sekali v deblo s sekiro na desni strani. Deblo je imelo spodaj dva metra premera. Drugi dan smo vzeli seboj velikansko žago. Počasi smo žagali in ko se je orjak začel že malo majati, smo pova-

bili sosede, da vidiijo, kako bo padel. Zagrmelo je in drevo je padlo prav tja, kakor smo hoteli. Potem je prišlo na vrsto žaganje, kajpada vse na roko. To delo je trajalo kar 15 dni. V bližini je dosti palm in iz njih so naši fantje točili palmovo vino, da je bilo pri delu vedno kaj pijače. No, zdaj imamo več kot 15 kubičnih metrov krasnega lesa.

Pa naj Vam še kaj drugega nadrobim iz našega konca.

Tako kot po vsej Afriki, je tudi pri nas precej propagande proti belcem, tako da nam je včasih kar nerodno. Hočejo vso svobodo. Saj v političnem pogledu jo imajo, a radi bi jo imeli tudi v ekonomskem pogledu, kjer so

Po šolski uri. V ozadju brat Zdravko Kravos.

Takole naš brat Kravos uči telovadbo fante v Kamerunu. — Spodaj pri žaganju v gozdu.

pa še zelo odvisni od tujcev, posebno Francozov in Grkov. Ta osvoboditev bo trajala dalje časa, kajti naši črnici nimajo še dovolj tehničnega osebja in sploh težje študirajo.

Med deževno dobo je zelo težko potovati. A zdaj je že mimo in je spet precej premikov po deželi. Ljudje tukaj dobro zaslužijo s kakaom, žal ne znajo z denarjem ravnati, zlasti ne štediti; skoraj ves zaslužek zapravijo in zapijejo v nekaj mesecih.

Letos smo zgradili pet vodnjakov za šolsko mladino. Otroci so bolehní, ker v suhi dobi ni vode in gredo pit v umazane luže. Sedaj bomo naredili še korak naprej in malo dalje od nas med ljudmi po naseljih izkopali 60 vodnjakov, da bodo tudi drugi ljudje imeli čisto vodo. Seveda delo gre počasi naprej, ker ni dovolj gradbenega materiala, zlasti ne cementa in železa. Pa tudi ta težava je: črnci ti obljubi vse, kar hočeš, a potem je treba biti vedno za njim, da bo res kaj naredil. Brezplačnega dela pa sploh niso vajeni. Idealizem je rastlina, ki slabo raste v Afriki. Saj je tem ljudem v njih problemih treba pomagati, da, a istočasno jih je treba navajati, da bodo znali delati drug za drugega, za svojo skupnost, da bodo poštení in ne kradli. Zlasti za tiste, ki imajo kako oblast, je denar velika skušnjava... Začeli so z zadrugami, a je vse padlo v vodo, kajti kadar je imel delovodja kaj več denarja v blagajni, je pobral in pobegnul. Ljudje ne zaupajo drug drugemu. Tako je veliko ovir za napredek dežele.

Sanaga, to je ime velike kamerunske reke, ki je kot Paraná v malem. V zavodu imamo precej gojencev od tam. „Kako to, da ste od obeh strani reke,“ jih vprašam. „O, to je že od davnih časov sem. Nekoč so živeli samo na tej strani reke, a ko so videli,

da je zemlja na oni strani dobra, niso pa imeli ladje, da bi se tja prepeljali, je priplaval velik krokodil in se ponudil, da vse, ki hočejo, prenese na ono stran, a zahteval je za plačo, da poje zadnjega. Dogovorili so se in krokodil je začel s prevažanjem, ki je trajalo cele tedne. A nihče ni hotel biti zadnji. A našel se je junak, Okonkvo po imenu, in pristal, da gre zadnji. Ko stopi na krokodilov hrbet, mu pove to. A ker je bil čvrst, na sredi reke udari krokodila po glavi. In krokodil je namesto črnca požrl toliko zemlje na sredi reke, da je tam nastal velik slap...“ S to legendo naš misijonar zaključí svoje pismo.

Iz Ghane je pisala sestra SILVA ŽUŽEK v začetku novembra, potem pa še za Božič lanskega leta. V prvem pismu takole poroča:

Prejela sem Vaše čeke, fotografije z mojega obiska lanskega leta, „Zbornik Svobodne Slovenije in lepo knjižico „POT“, ki je kot duhovni biser. Bog plačaj za vse!

Lani smo z darovi naših rojakov začeli v naši bolnici opremljati in prenavljati našo lekarno, kjer sem pred vsem zaposlena. Naredili smo boljša okna, da imamo zdaj zračno in svetlo, popravili streho, skladišče zdravil, popravili stroje za izdelavo serumov, prejšnji teden pa smo vse prepleskali... Imam namen tako urejeni lekarniški prostor skupaj z uslužbenci slikati in ga Vam poslati, skupaj z zahvalnim pismom slovenskim dobrotnikom. Sodelavcem skušam razložiti, da moremo izvajati te izboljšave, ki so jih tako veseli, s pomočjo preprostih delavnih krščanskih družin, ki si odtrgajo takorekoč od ust, da morejo kaj pomagati bratom in sestram v misijonih. Če jim tega ne povem, potem mislijo, da imamo belci

denarja kot pečka in da ne vemo, kaj z njim početi...

Kako se imate v Argentini, zvem nekoliko po radiju. Božja pota so nam nedoumljiva in po njih nas Bog vodi k sebi. Dnevno se priporočam našim rojakom, ki so nas zapustili: Vašemu bratu, svetniku Košmerlju, Trtniku, ge. Rodetovi in drugim. Vsa slovenska družina pri Bogu je vsak dan večja. Rečem Vam, da res občutim pomoč njih, ki so šli pred nami v večnost.“

V naslednjem pismu pa tole pove:

„Kako je pri nas? Hitro nam teče čas in nič se ne smemo ‚obirati‘, če hočemo kaj narediti. Zopet zidamo. Nemška misijonska organizacija nam je poslala denar za gradnjo novega oddelka za porodnišnico in za otroške bolezni. Obadva stara prostora ne bi prenesla popravil, pa tudi premajhna sta bila. Upamo končati gradnjo do oktobra. Šola, ki smo jo lani začele, sijajno služi svojemu namenu; sedaj imamo okoli 100 gojenk-učenk za bolničarke oziroma babice. Prav pred nekaj tedni sta končali šolo dve skupini, kmalu potem smo pa že sprejeli nove učence, kakor tudi učence. Le-ti ne stanujejo pri nas, ampak si morajo poiskati bivališče v mestu. Sedaj imam malo ‚počitnic‘, ko ni pouka; toliko, da lahko kako pismo napišem. V lekarni bo eden od učencev končal januarja, drugi pa maja. Same si moramo preskrbeti sodelavce za naše bolnice. Država nam jih ne more dati, ker jih še za lastne ustanove nimajo dovolj. Po končanih tečajih ostanejo po pogodbi še tri leta pri nas, potem smejo iti, kamor se jim zdi. Morejo pa podpisati pogodbo z nami za nadaljnji čas, ako jih tu mi še potrebuje.“

Zadnja leta si zelo prizadevamo za preventivno medicino in imamo lepe uspehe. Podružnične klinike rastejo in

se množe, na naše veliko veselje. Sodelovanje z državo in njenimi zdravstvenimi načrti in organizacijami gre načrtno naprej. Država se vedno bolj zaveda, da je odgovorna za dobrobit vsakega državljana.

Mi sedaj spadamo pod novo škofijo, ki ima sedež kakih 36 km od nas. Novi škof je James Owusu, prejšnji vojaški kaplan. V naši škofiji imamo samo tri domače duhovnike, s škofom vred, vsi drugi so tujci, največ iz redovne družbe ‚Societas Missionis Africanis‘, Afriška misijonska družba. Večina duhovnikov je Holandcev, nekaj tudi Ircev. Imamo prav tako malo domačih redovnic. Molite kaj v povečanje števila dcmačega duhovništva in redovništva v Ghani!

Pred nekaj tedni smo uradno zaključili praznovanje Svetega leta. Veliko priprav in dela je terjal ta zaključek, kakor tudi že preje v času poteka. Tudi ta problem je bil vpoštevan: domačinski poklici. Časi so izredno resni in zahtevni. Spominjam se naših predvojnih kongresov, ki so nam dali takorekoč hrbtnico za vojne in povojne čase, za izseljenstvo. Ko smo se tu toliko trudili za izkoriščenje Svetega leta, sem si mislila: Priprava za bodoče težke čase...“

Iz Tanzanije se nam je oglasila bivša kitajska misijonarka, s. ERNESTA KOSOVEL iz družbe kanosijank, ki je prišla iz Hong Konga v to afriško deželo. Piše nam iz glavnega mesta dežele Dar Es Salam, in sicer dvakrat, dne 17. XI in dne 15. XII. Iz obeh pisem povzemamo njene vtise:

„Septembra meseca sem zapustila Kitajsko in že naslednji dan dospela z letalom v Rim v generalno hišo naših sester, kjer sem ostala osem dni. Nato sem šla za nekaj dni obiskat mojo rodno sestro Doro v Trst, od tam

pa v Slovenijo, pozdravit ostale moje brate in sestre. Nato sem se vrnila v Rim in v družbi treh sosester 24. IX. zapustila Evropo in po sedem in pol urni letalski vožnji smo pristali na lepem, novem letališču Entibbet, ki so ga naredili Slovenci z materialom, ki so ga oskrbeli Italijani. Krasne stavbe, na katere so domačini zelo ponosni. Naše sestre, ki misijonarijo v tistem kraju, so me zadržale dva dni in me povedle tudi v svetišče ugandskih mučencev.

Nato spet na letalo in prišla sem v Dar Es Salam, cilj mojega poto- vanja. Moj novi misijon je 26 km od- daljen od tega mesta. Smo v skupnosti tri sestre, ena Italijanka, ena Indijka in ena Slovenka. Sestre učijo v šoli verouk in šivanje, hodimo tudi obi- skovat družine po kočah, jaz se učim domačinskega jezika. Ljudje so dobri, spoštujejo duhovnike in redovnice. Hranijo se pa zelo skromno in pomanj- kljivo, zato pa tudi nimajo ne volje ne moči za delo in vlada velika rev- ščina, večja kot v Hong Kongu. Obla- sti navajajo domačine, naj se zado- volje z domačimi pridelki in izdelki, kajti radi bi postali gospodarsko ne- odvisni od zunanjega sveta. K sreči veliko oblačil ne potrebujejo, kajti tu je zelo vroče kar vedno, najbolj pa še v božičnem času.

S sestro prednico sva šli pogledat kraj, ki ga je oblast namenila za brezdomce, da si postavijo svoje na- selje; nekateri si že postavljajo borna bivališča, drugi šele požigajo grmi- čevje. Kardinal želi, da bi se me na- selile med temi Jezusovimi ljubljenci. Jaz bi bila zelo vesela, če bi uspele. Ljudje so dobri, prihajali so naju po- zdravljat, nas prosili, naj le pridemo k njim. Žetev je velika, delavcev pa malo...“

V drugem pismu misijonarka že po-

roča, da so sestre sprejele povabilo, a zaenkrat še ne morejo v naselbino, kjer bo najprej treba postaviti biva- lišče zanje. Naša sestra je trenutno zaposlena kot gospodinja na nuncia- turi in se uči jezika, potem bo pa njeno glavno delo prav, obiskovati najrevnejše po domovih in jim pri- našati vsaj skromno pomoč; zraven pa bo sejala seme božje besede.

Iz Zambije nam sporoča o JOŽE KOKALJ DJ novice v pismu z dne 8. januarja:

„Zadnja dva meseca sem bil bolan; zdravil sem se za kronično malarijo in za ‚bilharzijo‘ (paraziti v krvi, zelo neprijetna zadeva), zato sem bil pre- cej fizično oslabiljen. Zdaj je bolje, hvala Bogu! Te tri mesece moram vršiti službo provinciala zambijske province DJ, ker je naš provincial v Rimu na generalni kongregaciji druž- be. Porinili so me tudi v službo de- kana Lusake; skrb za župnijo Matero pa seveda ostane kot zadnjih sedem let. Z menoj je p. Mlakar Janez, ki ima tudi čez glavo dela, saj imava skupaj 3 župnije z 90.000 prebivalci.

P. Tomažin je prevzel vodstvo mes- tne župnije Chelston v Lusaki in je že začel s svojo znano velikodušnostjo organizirati svoje farane.

P. Rudež se bo v kratkem vrnil in bo deloval skupaj s Tomažinom.

Bogoslovec Janez Mujdrica študira jezik „bemba“ pri Belih očetih na se- veru Zambije.

Profesorica Kristina je letos imela s svojimi fanti boljše rezultate v ma- tematiki kot druge – državne in ver- ske – gimnazije. Vsi smo veseli tega res izrednega uspeha, posebno še, ker je ‚posekala‘ gimnazije, ki izbirajo le boljše dijake.

Sr. Zora Škerlj bo odpotovala na novo polje dela v sosednjo Botswana.“

IZ MISIJSKEGA ZALEDJA

LETOŠNJA MISIJSKA NEDELJA V GORICI

Goriški „Katoliški glas“ je v svoji izdaji za četrtek 24. oktobra objavil poročilo o praznovanju misijonske nedelje v Gorici, iz katerega ponatiskujemo sledeče:

„Tudi letos so slovenski verniki v Gorici, pa tudi drugod po slovenskih župnijah, pokazali veliko razumevanje za misijonsko poslanstvo Cerkev. Udeležili so se v lepem številu božje službe ter molili in darovali v korist misijonov. V roke so prejeli tudi posebno brošuro, ki izide vsako leto za ta dan in hoče vzbuditi med Slovenci še globlje razumevanje za misijonske probleme.

V Gorici je dal svetovnemu dnevu za misijone poseben pečat misijonar Radko Rudež iz Zambije, ki se mudi že nekaj mesecev na zasluženem oddihu v domovini. Dopolodne je maševal in pridigal pri slovenski maši v cerkvi sv. Ignacija na Travniku, popoldne pa je istotam vodil molitveno uro za misijone.

Prav lepo je potekla tudi misijonska prireditev v Katoliškem domu. Kljub slabemu vremenu je bila udeležba nadpovprečna. Srečolov, ki ga je kot vsako leto pripravila slovenska Marijina družba, je pritegnil kot vedno. Pridne prodajalke so razpečale vse srečke, toliko je bilo povpraševanja po njih. Pa tudi dobitkov je bilo mnogo in nekateri so bili res dragoceni.

Zelo lep okvir vsej prireditvi pa je dala igra „Dobrota“, ki jo je mojstrsko podala igralska družina Marijine družbe iz ulice Risorta v Trstu.

Naj omenimo, da je bil tudi v Zavodu sv. Družine v dneh pred misijonsko nedeljo in na sam misijonski dan srečolov za misijone. Misijonski prijatelji iz bližine zavoda so poklonili zelo veliko darov, tako da je bil srečolov izredno bogat, za kar zaslužijo vse priznanje in pohvalo. Tako je tudi v tem zavodu misijonska misel prišla do polnega izraza. Naj bi bilo tudi v bodoče tako!“

KOROŠKI “MISIJSKI LIST”

Nova številka, ki je izšla za Misijonsko nedeljo 1974, ima 12 strani v dvobarvnem tisku.

Večina vsebine je, kot že od začetka izhajanja, posvečena dopisom domačinskih bogoslovcev, duhovnikov in tudi sester ter bratov, podpornikom iz slovenske Korčške; skoraj vsak dopis podpiranca spremlja tudi njegova podoba.

A kot smo že večkrat povdarili, se koroški rojaki zanimajo tudi za pomoč slovenskim misijonarjem in veliko darujejo v njih sklad pri „Katoliških misijonih“ To zanimanje se izpričuje tudi v tej številki „Misijonskega lista“: Misijonar Ivan Štanta se zahvaljuje za pakete oblek in perila za gobavce na Madagaskarju, ki so jih tjakaj poslali; objavljen je razgovor z o. Lovrom Tomažinom, ki je obiskal Koroško in imel pridige in predavanja v več vaseh.

Objavljen je sestavek Romana Rusa iz Rima „Misijonarji so v resnici ustvarjalci razvoja“, ki obravnava načelni pogled na misijonsko delo Cerkve.

Na prvi strani je lepo povdarjena vesela vest, da je organizacija MIVA odobrila nad 140.000 avstrijskih šilingov podpore za misijonski avto slovenskim malgaškim misijonarjem.

Vsem naročnikom „Katoliških misijonov“ pa se sporoča, da bo, soglasno z upravo KM odslej Slovenski dušnopastirski urad v Celovcu razpošiljal to misijonsko revijo naročnikom na Koroškem in v Avstriji sploh ter tudi pobiral naročnino nanje. Pozivajo se vse slovenske družine na Koroškem, naj se na ta misijonski list naroče.

Še kritična opomba: Tudi „Misijonski list“ oziroma vodstvo slovenske misijonske akcije na Koroškem je zapadel zmoti, da so duhovniki in redovnice v Južni Ameriki sploh misijonarji in misijonarke v ožjem pomenu besede. (Misijonar v širšem pomenu je prav za prav vsak kristjan, ki izžareva Kristusa v okolje...) Tako pod naslovom „Naša rojakinja sestra Emilijana Warmuth z Brda že 24 let deluje v misijonih“ objavlja življenjske podatke te redovnice in iz njenega pisma citira odstavke iz dela njihove družbe za misijone; ta družba je Družba sv. Petra Klaverja za afriške misijone. To je vsekakor za misijone nad vse zaslužna družba, a je tipično zamišljena in organizirana za misijonsko delo v zaledju. Tisti, ki delamo za misijone v zaledju, nismo tako misijonarji kot so oni v Aziji in Afriki; smo le sodelavci misijonarjev. Potem pa tudi: Imenovana redovnica živi in deluje v Uruguayu, o katerem pripominja „Misijonski list“ po pravici, da je „večji del prebivalcev katoliške vere“. Uruguay kot Argentina, ki je desetkrat večja, in vse ostale južnoameriške dežele sestavljajo kontinent, ki je najbolj katoliški v Cerkvi. Zato je nepravilno imenovati misijonarko v ožjem pomenu besede sestro, ki v teh krajih deluje. Od nad 200 slovenskih duhovnikov in redovnic v Južni Ameriki vemo trenutno samo za eno sestro, ki jo moremo šteti med misijonarke, in sicer je to s. Frančiška Flajšman, ki deluje med čulupi Indijanci na meji med Argentino in Paraguay-em.

„Misijonski list“ naj nam ne šteje v zlo te pripombe, zlasti ker ni edini, ki smo mu jo dali. Celo buenosaireško „Oznanilo“ je napravilo pred nedavnim napako, da je navedlo kot novega slovenskega misijonarja duhovnika, ki je odšel iz domovine na Filipine, ki so tudi povsem katoliška dežela, z izjemo nekaj mohamedancev in animistov, med katere pa oni slovenski duhovnik ni šel delovat. Tam sta tudi dva salezijanska brata Rafael Mrzel in Joško Kramar, ki sta njega dni oba delovala v misijonih v Burmi in Hong Kongu, a sedaj že leta delujeta v salezijanskih vzgojnih zavodih v mestih na Filipinskem otočju, v povsem katoliškem območju, zato ju ne smatramo več za misijonarja.

Če preveč razširimo pojem „misijonar“, potem bo čez noč „misijonarjev“ gotovo okrog 500 in bomo morali med vse deliti sadove naše misijonske dobrotelosti, pa tako za resnične, prave misijonarje ne bo skoraj ničesar ostalo... Že iz tega, dokaj banalnega razloga se „Katoliški misijoni“ trudijo za razčiščenje pojma „misijonar“ in misijonsko delo.

Po vsem krščanskem svetu je ogromno prepotrebne in po delavcih kričegega apostolskega dela, ki pa kajpada še ni vse „misijon“. Misijonsko

delo, najkrajše označeno, je le tam, kjer se Cerkev šele gradi, ne pa tam, kje Cerkev že je, pa čeprav je nivo verskega in cerkvenega življenja še tako neobgljen.

BIVANJE MISIJONSKE ZDRAVNICE S. DR. JANJE ŽUŽEK V ARGENTINI

Zadnjič smo poročali o obisku misijonarke dr. Žužek Janje v Mendози, kjer je predavala Slovincem in argentinskim zdravnikom vojaške bolnišnice.

Na drugem mestu poročamo, kako je misijonarka sodelovala pri misijonski veletomboli v Buenos Airesu. Teden dni kasneje je imela v Slovenski vasi v Lanusu misijonsko srečanje. Najprej je bila pri večerji skupno z vsemi gospodi lazaristi in pa s trenutno v Argentini se nahajajočo provincialko slovenskih usmiljenk s. Rozalijo Šmale, ki so jo gospodje tudi povabili na kramljanje. Potem je bilo v farni dvorani srečanje z božjim ljudstvom Slovenske vasi. Najprej je misijonarko v imenu župnijskega misijonskega krožka, ob odsotnosti predsednika, pozdravil Franc Sodja CM, nato pa se je razvil med misijonarko in Ladislavom Lenčkom zanimiv razgovor o najrazličnejših pogledih njenega dednjega misijonskega življenja in delovanja. Po razgovoru nam je misijonarka pokazala okrog 150 prav lepih misijonskih slik iz njenega sedanjega delovnega področja v Etiopiji ter jih razlagala iz zakladnice njenega temeljitega poznanja dežele in svoje stroke.

Koncem januarja so misijonarko povabili k podobnemu misijonskemu srečanju v kraju, kjer pri mami živi, v Ramos Mejía pri Buenos Airesu, o čemer bo naš list poročal v naslednji številki.

Zvedeli smo tudi, da je misijonarka med tem imela več predavanj zdravnikom po bolnicah Buenos Airesa, kar je vsekakor posebno pozitivno poglavje njene navzočnosti v tem velemestu. Tudi o tem prihodnjič.

Misijonarka se vrne v Etiopijo sredi meseca februarja in ji že zdaj želimo obilen božji blagoslov pri delu med zapuščenimi bolniki te države.

24. MISIJONSKA VELETOMBOLA V ARGENTINI

Že ob lanski tovrstni prireditvi, ki smo jo morali predstaviti na naslednjo nedeljo, ker jo je na napovedani dan precej namočilo deževje, so se prireditelji resno spraševali, ne bi li kazalo ta veliki slovenski misijonski sestanek v bodoče imeti tam, kjer se morejo številne množice spraviti pod streho v primeru, da se vlije dež... Še več drugih, morda še bolj pomembnih razlogov je organizatorje letos pripravilo do tega, da so kraj veletombole premaknili iz res prelepega Ateneo Don Bosco v Ramos Mejía, ki je bil zelo pri roki večini udeležencev, v večini nekliko od rok stoječe Baragovo misijonišče, središče slovenske izseljenske in zamejske misijonske akcije.

Samo dve okoliščini sta cdsvetovali to predstavitev: že omenjena večja oddaljenost od večine slovenskih naselij, pa pomanjkanje sence na prostoru. A na drugi strani je bilo toliko razlogov za predstavitev: čudovito olajšanje organizacije prireditve in s tem veliko zmanjšanje stroškov, masovno sodelovanje rojakov Slovenske vasi, obširni lepo tlakovani prostori, velikanska dvorana za primer dežja, poleg neštevilnih šolskih prostorov, izredna možnost

K fotografijam z misijonske veletombole v Argentini, v Baragovem misijonišču, Slovenska vas pri Buenos Airesu: Pod trto so bili razstavljeni bogati dobitki. Nad napisom je v svoji belini bliščal Ahčinov kip vzornika slovenskih misijonarjev škofa Baraga, kakor pri vseh dosedanjih misijonskih tombolah. Po prostornih dvoriščih so se posedle množice udeležencev. — Desno: zgoraj tradicionalno vodstvo tombole: Rezelj Lojze in Ladislav Lenček CM, med njima sinček sodelavca Aleksandra Avgušтина; spodaj

dekle, ki je zadelo glavni dobiček; zraven Rezlja njegov najmlajši od petih otrok, katerih vsi so pri tomboli tudi že pomagali. (Slike izdelal in daroval Marijan Sušteršič.)

za parkiranje avtomobilov po okoliških cestah in na športnem igrišču Slovenske vasi, slovenska cerkev Marije Kraljice čisto zraven, itd. Poseben razlog, ki ima svojsko težo, pa je bil ta, ker se bi tombola v Baragovem misijonišču v Slovenski vasi vršila takorekoč na svojem, doma. .

Oddaljenost naj bi se premagala za tiste, ki nimajo svojih vozil, z organizacijo skupinskih prevozov (kot so to vedno organizirali rojaki iz Slovenske vasi tja v Ramos Mejía), pomanjkanje senčnega prostora pa naj bi se premagalo s tem, da se tombola nastavi na nekoliko kasnejši popoldanski čas, ko bodo tudi po vseh dvoriščih Baragovega misijonišča padle večerne sence.

Zato so se prireditelji odločili za zaenkrat poskusno predstavitev v Slovensko vas. Računali so že vnaprej z manjšo udeležbo, a upali so tudi na veliko misijonsko ljubezen rojakov, ki vse ovire premaga. Tudi propagandno so pred vsem apelirali na ta moment.

Tombola je bila napovedana za nedeljo, 5. januarja pred Razglašenjem Gospodovim. Hvala Bogu, bil je krasen, ne prevroč dan. Za ob 17. je bila v cerkvi napovedana sveta maša za vse slovenske misijonarje in misijonarke, pač novost, ki smo si jo v Baragovem misijonišču lahko privoščili. Ob nabito polni cerkvi je sveto daritev opravil in popridigal Franc Sodja CM in krasno ljudsko petje je pripomoglo k verskemu vzdušju. Med tem so se na obširnih dvoriščih Baragovega misijonišča že zbirali udeleženci, ko pa so se začeli iz cerkve došli in od vseh strani prihajajoči rojaki vsipati na tombolski prostor, je sedežev, ki jih je bilo pripravljenih 1200, takoj zmanjkalo in je bilo treba iskati še vse mogoče rezerve. Pri vhodu so goste sprejemali in pozdravljali misijonarka s. dr. Janja Žužek, Ladislav Lenček CM, ki je pobiral prostovoljne prispevke za slovenske misijonarje, pa fant in dekle v slovenski narodni noši, ki sta hitela pripenjati tombolske znake.

Pred 6. uro se je začelo s klicanjem števil, po kratkih pozdravnih besedah v zahvalo za udeležbo. Med dobitki so bili posebno vidni in zaželjeni najrazličnejši misijonski predmeti, ki jih je po večini poslal s Formoze misijonar dr. Janez Janež. Glavna tombola je bila tudi letos dar dobrotnika misijonskih veletombel, podjetnika Luka Milharčiča: dragocena oprema sprejemnice. Od drugih dobitkov naj omenimo samo še velik stereofonski radio kombinado, dar zakoncev Maks in Helena Brumec (Helena je sestra bivšega malgaškega misijonarja Petra Opeka) ob krstu prvorojenke, pa dar tvrdke „Muebles Cardona“ v lastništvu gospe in sinov Brumec iz Wildeja, krasna lesena miza. Še mnogo drugih lepih dobitkov je bilo darovanih (ure, kitara, blazina, čevlji, elektronsko računalno, prenosni račnj, itd.), mnogo pa jih je bilo kupljenih (utekočilniki, radijski aparati, ventilatorji, likalniki, itd.), tako da se je nabralo vsega skupaj okrog 450 res vrednih dobitkov. Klicanje števil in razdeljevanje dobitkov je trajalo nekaj čez osmo uro, nakar se je prireditev zaključila s ponovno zahvalo za vse žrtve v pomoč slovenskim misijonarjem.

Pri tomboli so vrhunske sodelovali dosedanji organizatorji, ki pa so se na svoje veselo presenečenje znašli že v pripravah dan preje in na sam dan tembole z množico dobro organiziranih sodelavcev iz vrst Društva Slovenska vas, župnijskega misijonskega krožka in Zveze žena in mater. Niti omeniti

ni treba, da je Baragovo misijonišče dalo na razpolago ne le vse prostore, ampak tudi stotine miz in stolov, prav tako pa je bilo povsem nesebično velikodušno z vsem, kar miz in stolov premore, Društvo Slovenska vas.

V ilustracijo in poročilo zlasti vsem, ki so kakorkoli sodelovali, navajamo finančno poročilo prireditve:

Dohodkov:	Prodaja tablic (po 8 pesov vsaka)	37.286 pesov
	Ponovno prodane tablice za nadaljevanje igranja ...	2.110
	Igra Vsaka zadene	1.233
	Darovi ob zadetju glavnih dobitkov	950
	Prostovoljni prispevki pri vходу	5.178
	Darovano v denarju za nakup dobitkov	9.062
	Bar	7.377
	Oglasi „Sloge“ na tablicah	600
	Prihodnji tomboli prodani preostali dobitki	2.880
	Skupaj:	<u>66.676 pesov</u>
Izdatki:	Kupljeni dobitki	8.681 pesov
	Bar	3.604
	Oglasi v „Oznanilu“	2.276
	Oglasi v Svob. Sloveniji (predvideno)	600
	Razno propagandno	70
		<u>15.231 pesov</u>
	DOHODKI	66.676 pesov
	IZDATKI	15.231 „
	Čistega	51.445 pesov

To, pretopljeno v dolarje, je oziroma bo dalo okrog 2.250 dolarjev (predvideno, ker še ni vse kupljeno).

Vsem sodelavcem! Na noben način v Argentini s kako drugačno akcijo ne bi mogli naenkrat zbrati toliko vsoto v pomoč vsem slovenskim misijonarjem! Splačale so se Vaše žrtve!

Misijonskim prijateljem, darovalcem, udeležencem! Poglejte sad skupnega prizadevanja darovanja! Nekateri ste prispevali veliko (eden je daroval celo 1.500 pesov, dva po 1.000 pesov, itd...!), drugi ste prispevali to, kar ste zmogli, a: zrno do zrna pogača, kamen na kamen palača: z združenimi močmi ste spravili skupaj tako lepo, za Argentino izredno visoko vsoto.

Vsi prisrčno zahvaljeni v imenu slovenskih misijonarjev!

Posebna zahvala tudi Društvu Zedinjena Slovenija, ki je organizirala v slovenski radijski oddaji preje propagando, na sam tombolski dan pa slovenski govor o slovenskih misijonarjih in naši pomoči njim!

Zahvala še Editorial Baragi S.R.L., ki je vse številne tiskovine (letake, znake, propagandne dopise, tombolske tablice, itd.) darovala v vrednosti nad 2000 pesov.

Drugo leto pa: Na svidenje na jubilejni, 25. misijonski veletomboli, spet v Baragovem misijonišču!

PO MISIJSKEM SVETU

Ples med mašo so tu in tam v manjših skupinah uvajali v Afriki. V Zaire pa je škofijska komisija za liturgijo uradno priporočila, da se v gotovih delih maše, zlasti pri slavi, lahko uporabi narodni ples. Ta je Afričanom tako naroden izraz veselja, da zanje ni nič novega in posebnega, če tudi ob besedah veselja in proslave Boga svoja notranja čustva izražajo s plesom.

Bratske cerkve, to je ideja misijonskega dokumenta. Posamezne škofije naj bi prevzele skrb za posamezne misijonske pokrajine. Tako je škofija Malorka prevzela skrb za Burundij. Do zdaj je poslala že 12 duhovnikov v Burundij. Pred kratkim je bil tam škof sam, da utrdi stik s svojimi duhovniki in se razgleda po potrebah. Tako bo mogoč bolj konkretno urejati pomoč svoje škofije v bratski misijonski cerkvi.

Semenišča v Aziji in Afriki se počasi polnijo, dočim se v Evropi praznijo in je v latinski Ameriki vprašanje duhovniškega naraščanja na mrtvi točki. Od afriških dežel je na prvem mestu Nigerija s 690 bogoslovci. V Aziji in Afriki je trenutno vsega 474 velikih in malih semenišč in v njih 43 850 gojencev. Dasi je to razveseljivo, si ne smemo delati utvar. V primeri s številom katoličanov, po-

sebnost v Afriki, in v primeri z nalogami, ki jih imata pred seboj mlada afriška in azijska Cerkev, je to le kaplja v morju.

Na Japonskem gre 89 procentov otrok v srednje šole in 31 procentov na univerzo. Morda v nobeni deželi niso študentje tako zavzeti za študij, kot so na Japonskem. Kajti samo najboljši lahko po dokončanem študiju takoj pridejo do službenih mest. Preseneča pa že tudi japonsko javnost, da je med srednješolci vedno več duševno obolelih dijakov in vedno več samomorov. Prihajajo do spoznanja, da japonska šola, ki si je privzela evropski sistem, nudi veliko znanja, a da malo moralne opore.

V Vietnamu je gospodarski položaj vedno slabši. Na jugu je veliko brezposelnosti. Dva milijona odraslih je brez dela in skoraj dva milijona mladostnikov med 15 in 19 letom išče delo. K vsemu je na severu tajfun uničil cele pokrajine.

V Parizu bodo v kratkem pozidali budistično pagodo. V mestu živi okrog 12 tisoč budistov, ki si žele lastno versko središče.

Mednarodna dobredelna organizacija Karitas je lani potrošila 25 milijonov dolarjev za pomoč potrebnim, posebnost v Tretjem svetu.

"KATOLIŠKI MISIJONI" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče". Urejuje Franc Sodja C.M., soureja in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: Loubet 4029, Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska "Editorial Baraga S.R.L.", Pedernera 3253. S cerkvenim dovoljenjem.

NAROČNINA ZA LETO 1975: V Argentini in sosednjih deželah: navadna 50,00 pesov, podporna 100,00, dosmrtna 700,00. V ZDA in Kanadi: 4 (8, 60) dolarjev; v Italiji: 2000 (4000, 30.000) Lir; v Avstriji 80 (150, 1.200) šilingov; v Franciji 16 (30, 250) NF; v Angliji 1½ (3, 20) funtov; v Avstraliji 4 (8, 60) dolarjev.

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, Loubet 4029, Remedios de Escalada, prov. Buenos Aires.
— Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA.: Rev. Charles A. Wolbang CM, St. Joseph's College, P.O. Box 351, Princeton, New Jersey, 08540. — Mr. Rudi Knez, 679 E. 157 1h St., Cleveland, Ohio 44110. — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, Chicago, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: 611 Manning Ave, Toronto 4, Ont. Za Ontario (razen Part Arthurja) in za Quebec: Rev. Jože Časl CM, istotam. Za Montreal in okolico: Rev. Ivan Jan CM, 405 Marie Anne East, Montreal, P. Q.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario 7, Gorizia.

Tišt: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3

Francija: s. Cecilija Prebil, Rue du Bac 140, Paris VI.

Avstrija: B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt.

Anglija: Rehberger Gabrijela, 132, George Street, Bedford.

Avstralija: Slovenske sestre, 4 Cameron Court, KEW, Vic. 3101.

Vrabc Franc, Assumption College, Kilmore, Vic. 3601.

MISIJONSKI DAROVI

ZA DŠV

V Argentini, v pesih: Frida Breznik, 50; družina Viktor Hribar, 50; Neža Glavan, 50.

V TISKOVNI SKLAD KM

V Argentini, v pesih: Franc Škulj in žena, 100; Aleksander Avguštin, 100. V Avstraliji, v dol.: Marija Rodin, 5; Frančiška Makovec, 6; Franc Vrabc, 10.

V SKLAD VSEH MISIJONARJEV

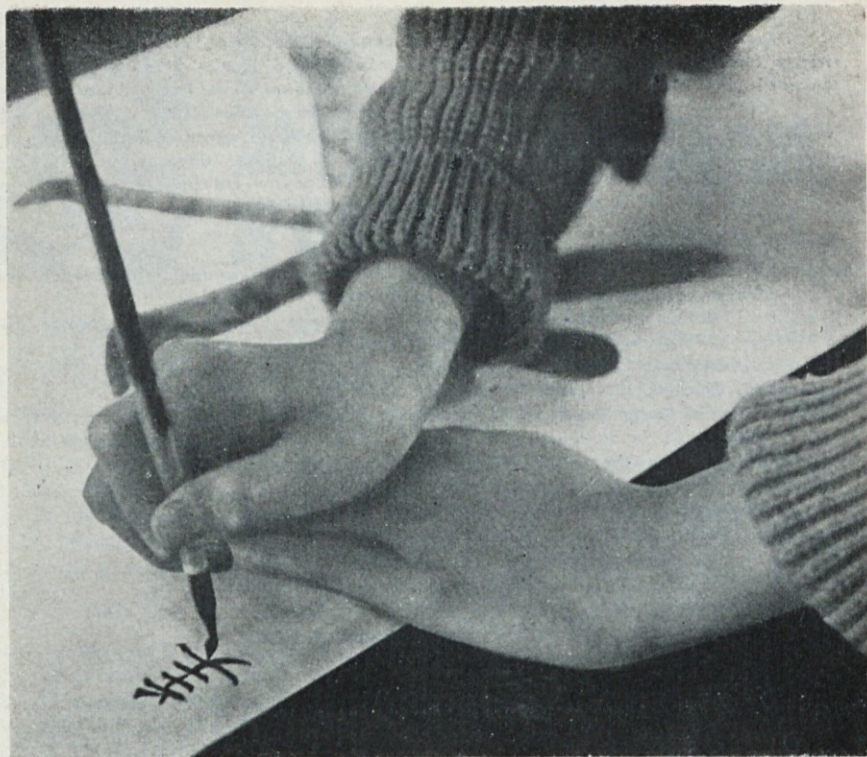
Iz Argentine, v pesih: Franci Klemenc, od prve plače, 200; mons. Franc Novak, 50; M. Vidmar, Rosario, 100; Marija Pajntar, Tigre, 100; otroci Slomškove šole 218,60; družina Mehle, 100; Ljudmila Čarman, 50; Janez Brelih, San Justo, 50; družina Mramor, Florida, 920; † Ivica Šilar, 1000.

Od drugod: Veronika Dičeko, Toronto, Kanada, 10 dol.; Bibijana Čujec, Quebec, Kanada, 50 dol.; č. g. Jože Jamnik, Trst, 720 pesov; N. N., Tucquegnieux, 100 fr., Moselle, Francija; Johana Saje, Francija, po č. s. Prebil, 2.500 frankov.

ZA POSAMEZNE MISIJONARJE

Za o. Poderžaja, Indija, dr. Tine Debeljak z družino, 100 pesov; za Kosmača, Madagaskar, Kogoj, Francija, 100 frankov; za Ivana Štanta CM, Stopar, Francija, 300 frankov.

VSEM ZA VSE BOG POVRNI!

Kitajsko piše...

Registro de Prop. Int. No. 1150563
Director responsable, Lenček Ladislav
Domicilio legal, Cochabamba 1467
Buenos Aires

Correa
Argentino
Suc. 37

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5612